

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: sig@amcu.gov.ua Web: http://www.amcu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

14.03.2020 № 300-29/01-3812

На № _____ від _____

Комітет Верховної Ради
України з питань
економічного розвитку

Щодо проекту Закону № 2730-1

Відповідно до частини третьої статті 20¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) опрацював проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо конкуренційно-антимонопольної реформи» від 14.01.2020 (реєстраційний № 2730-1), внесений народним депутатом Павлюком М.В. (далі – проект Закону) та в межах повноважень, повідомляє наступне.

Прийняття проекту Закону в запропонованій редакції призведе до правової невизначеності суб'єктів господарювання та послаблення захисту конкуренції. Найважливіші зауваження та заперечення полягають в наступному.

1. Щодо вимог до державних уповноважених

Проектом Закону пропонується внесення змін в частину шосту статті 11 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» шляхом визначення, що державним уповноваженим може бути призначено громадянина України, який досяг тридцяти років, має вищу юридичну чи економічну освіту, стаж роботи за фахом не менше п'яти років протягом останніх десяти років, вільно володіє українською та англійською мовами. У складі Антимонопольного комітету України не може бути менше п'яти державних уповноважених з юридичною освітою та не менше двох державних уповноважених з економічною освітою.

Обмеження щодо заняття посад особами за квотами, для осіб, які мають певний вид освіти є дискримінаційними і мають бути виключені. Комітет пропонує наступну редакцію частини шостої статті 11 Закону України «Про Антимонопольний комітет України»:

«Державним уповноваженим може бути призначено громадянина України, який має вищу, як правило, юридичну чи економічну освіту, стаж роботи за фахом не менше п'яти років протягом останніх десяти років».

2. Щодо узгоджених дій

Проектом Закону пропонується виключити процедуру щодо надання дозволу на «узгоджені дії» із законодавства про захист економічної конкуренції, що призведе до створення правової невизначеності у суб'єктів господарювання. Наразі суб'єкти господарювання до вчинення узгоджених дій, які мають ознаки антиконкурентних узгоджених дій, мають можливість звернутися до Комітету та отримати дозвіл або відмову в отриманні такого дозволу та в подальшому діяти не порушуючи законодавство про захист економічної конкуренції. Виключення цього механізму призведе до збільшення порушень законодавства про економічну конкуренцію. (ст. 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України»)

Діючі редакції статті 6 та 10 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є більш детальними та містять процедуру визначення допустимості антиконкурентних узгоджених дій. Натомість, запропоновані зміни (ст. 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції») покладають здійснення цієї процедури на суб'єктів господарювання, таким чином створюючи правову невизначеність для останніх.

Комітет проти виключення частини 3 статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», але погоджується з необхідністю внесення в неї змін та пропонує наступну редакцію:

«3. Антиконкурентні узгоджені дії передбачені частинами 1 та 2 цієї статті можуть бути встановлені також на основі аналізу ситуацій на ринку товару якщо такий аналіз спростовує наявність об'єктивних причин для схожості дій (бездіяльності) суб'єктів господарювання».

Стаття 11 Закону України «Про захист економічної конкуренції» застосовується до випадків надання індивідуальних дозволів, згідно із статтею 10 цього ж Закону. Ці норми мають превентивний характер, який полягає у повідомленні суб'єктами господарювання про угоди, рішення та інші форми погодженої поведінки з метою оцінки їх Комітетом, запобіганню недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

У разі ж скасування надання таких дозволів на здійснення узгоджених дій зазначені суб'єкти господарювання будуть постійно знаходитися під загрозою визнання їх дій антиконкурентними узгодженими діями, що може негативно вплинути на об'єднання їх зусиль.

3. Щодо концентрацій

Підпункти «а», «б» пункту 2 та пункт 4 частини 2 статті 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» роз'яснює, що слід розуміти під набуттям безпосередньо або через інших осіб контролю одним або кількома суб'єктами господарювання. Тому виключення вищезазначених пунктів призведе до різного тлумачення пункту 2 частини 2 даної статті щодо концентрації суб'єктами господарювання.

Окрім того, виключення із визначення «контроль» осіб, пов'язаних із заміщенням посад та осіб, пов'язаних сімейними зв'язками, призведе до концентрації суб'єктів господарювання таким шляхом, з метою уникнення отримання дозволу Комітету.

На практиці досить часто підтверджувались випадки існування відносин контролю між суб'єктами господарювання завдяки тому, що одна й та сама фізична особа обіймала посаду керівника, заступника керівника наглядової ради, правління, іншого наглядового чи виконавчого органу суб'єкта господарювання, а також обіймає одну чи кілька із зазначених посад в інших суб'єктах господарювання; обійманню більше половини посад членів спостережної ради, правління, інших наглядових чи виконавчих органів суб'єкта господарювання особами, які вже обіймають одну чи кілька із зазначених посад в іншому суб'єкті господарювання та це забезпечувало таким особам контроль та давало можливість вирішального впливу на господарську діяльність таких суб'єктів господарювання.

Таке виключення дозволить кінцевим (бенефіціарним) власникам суб'єктів господарювання набувати контроль над іншими суб'єктами господарювання шляхом заміщення керівних посад та за рахунок оформлення суб'єктів господарювання на своїх родичів і відповідно таку інформацію не подавати до Комітету у заявах – може призвести до монополізації одним суб'єктом господарювання (з урахуванням усіх відносин контролю) відповідного товарного ринку.

Більш детальні зауваження та пропозиції до проєкту Закону відображені в порівняльній таблиці, яка додається.

Додаток: порівняльна таблиця до проєкту Закону 2730-1 на 42 арк. в 1 прим.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ